

Seletuskiri siseministri käskkirja „Toetuse andmise tingimused rakendusasutuse tegevusteks prioriteetse suuna 12 „Haldusvõimekus“ meetme 12.1 „Riigi võimekuse tõstmine inimressursside arendamise ja institutsionaalse suutlikkuse parendamise kaudu“ tegevuse 12.1.4 „Kohalik ja regionaalne arendusvõimekus“ raames“ juurde

1. Sissejuhatus

Siseministri käskkirja „Toetuse andmise tingimused rakendusasutuse tegevusteks prioriteetse suuna 12 „Haldusvõimekus“ meetme 12.1 „Riigi võimekuse tõstmine inimressursside arendamise ja institutsionaalse suutlikkuse parendamise kaudu“ tegevuse 12.1.4 „Kohalik ja regionaalne arendusvõimekus“ raames“ (edaspidi *käskkirja*) kehtestatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS*) § 16 lõike 1 alusel kooskõlas Vabariigi Valitsuse 15. detsembri 2014 a korraldusega nr 557 „Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Siseministeeriumi regionaalarengu osakonna regionaalpoliitika büroo peaspetsialist Katrin Orgusaar (telefon 612 5243, e-post katrin.orgusaar@siseministeerium.ee), eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Siseministeeriumi regionaalarengu osakonna õigusnõunik Olivia Taluste (telefon 612 5063, e-post olivia.taluste@siseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Siseministeeriumi õigusosakonna keeleteimetaja Helin Kask (telefon 612 5241, e-post helin.kask@siseministeerium.ee).

Käskkirjaga reguleeritakse prioriteetse suuna 12 „Haldusvõimekus“ meetme 12.1 „Riigi võimekuse tõstmine inimressursside arendamise ja institutsionaalse suutlikkuse parendamise kaudu“ tegevuse 12.1.4 „Kohalik ja regionaalne arendusvõimekus“ raames toetuse andmist rakendusasutuse tegevusteks.

Toetuse andmise tingimuste kehtestamisel on keskendutud tegevustele, mis on suunatud kohaliku ja regionaalse tasandi arendusvõimekuse parandamisele, sh võimekusele avalikke teenuseid paremini korraldada ning kohaliku omavalitsuse üksuste (edaspidi *KOV*) ühinemisi kavandada ja läbi viia. Ühtselt toimiva ja kodanikeskse riigivalitsemise seisukohast on oluline, et kvalitatiivne areng toimuks nii riigiasutuste tegevuse korralduses ja teenuste pakkumises kui ka kohaliku tasandi arendussuutlikkuses, institutsionaalses korralduses ning võimekuses pakkuda elanikele kvaliteetseid teenuseid. Elanike jaoks ei ole oluline, millisel tasandil või sektoris igapäevaselt tarbitavaid teenuseid pakutakse, seega tuleb võimekust arendada kõikidel tasanditel, sh kohalikul ja regionaalsel tasandil. Toetatud tegevuste kestlik mõju on võimalik tagada arendusprogrammide saadud heade kogemuste levitamisega toetust saanud organisatsioonide veebilehtedel ning töötades välja juhendid ja mudelid, mida saab teistega jagada. Saadud teadmisi aitavad levitada ja ellu rakendada ka koolitatavad ise.

Käskkirja väljatöötamisse on olnud kaasatud regionaalarengu meetmete ettevalmistamise töörühma liikmed Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidust, maakondlike arenduskeskuste võrgustikust, Eesti Linnade Liidust, Eesti Maaomavalitsuste Liidust, Sotsiaalministeeriumist, Haridus- ja Teadusministeeriumist ning EAS-ist. Samuti on käskkirja väljatöötamisse andnud oma panuse eksperdid Ülari Alamets, Rivo Noorkõiv ja Aado

Keskpaik. Kavandatavate tegevuste sisu tutvustus on olnud teadmiseks ja kommenteerimiseks veebilehel www.ngo.ee.

2. Seosed „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ ja riigisiseste arengukavadega

Toetuse andmise tingimuste kujundamisel on lähtutud arengukavades, analüüsidest ja muudes dokumentides nimetatud kohaliku ja regionaalse tasandi arenguvajadustest.

Meetme tegevus panustab eelkõige Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2014. aasta korraldusega nr 107 kinnitatud „Eesti regionaalarengu strateegia 2014–2020¹“ (edaspidi *ERAS*) eesmärkide elluviimisesse. Meetme tegevuse kujundamisel on lähtutud *ERAS*-is nimetatud kitsaskohtadest, nagu eri piirkondade ebahütlane arendusvõimekus, kohalike arenguprioriteetide lühiajalisus ja vähene ambitsioonikus ning KOV-ide vähene koostöö omavahel, erasektori ja kodanikuühendustega piirkondlikus arendustegevuses ja avalike teenuste osutamisel. Nende kitsaskohtade lahendamiseks ja toimepiirkondadesisesest arenduskoostöö tugevdamiseks on *ERAS*-i tegevuskavas ette nähtud toetada KOV-ide ühinemiste ettevalmistamist, maakondlike arenduskeskuste tugivõrgustiku arendamist ning kodanikuühenduste osaluse soodustamist piirkondlikus arendus- ja planeerimistegevuses, sh kohalike kogukonnateenuste osutamisel, samuti toetada KOV-ide, maavalitsuste ja omavalitsusliitude töötajate kompetentsi tõstmiseks vajalikke koolitusi.

Meetme tegevuse elluviimine on seeläbi eeldus, et vähendada piirkondlikke arenguerisusi ning pakkuda kohaliku tasandi teenuseid säästlikumalt ja kvaliteetsemalt.

Meetme tegevus panustab ka „Kodanikuühiskonna arengukava aastateks 2015–2020“² koostamise ettepanekus² kirjeldatud probleemide lahendamisse. Selles on olulisemate probleemidena nimetatud KOV-ide avalike teenuste delegerimise erinevat praktikat ning vähest teadlikkust ülesannete kodanikuühendustele delegerimise eelistest. Samuti on vaja parendada kodanikuühenduste võimekust avalikke teenuseid osutada.

KOV-ide ja kodanikuühenduste koostööd avalike teenuste osutamisel on käsitletud ka avalike teenuste vabaühendustele delegerimise olukorda kaardistavas uuringus³, mille järgi on aastatel 2009–2014 KOV-ide ja kodanikuühenduste vahelises koostöös olnud levinuim koostööviis rahastamine, kuid sisulist koostööd kodanikuühendustega avalike teenuste arendamisel ei ole KOV-ides siiani eriti tehtud. Uuringu järgi on 62% KOV-idest rahul kodanikuühenduste kui teenuseosutajate organisatsioonilise võimekusega, ent vaid 6% KOV-idest on sellega väga rahul.

¹ Kätesaadav Internetis: https://www.siseministeerium.ee/public/Eesti_regionaalarengu_strateegia_2014-2020.pdf

² Kätesaadav Internetis: https://www.siseministeerium.ee/public/Koostamise_ettepanek.pdf

³ Uus, M., Vinni, R., Tatar, M. (2014). Avalike teenuste vabaühendustele delegerimise olukorda kaardistav uuring (avaldamata). Tallinn: Poliitikauringute Keskus Praxis.

Meetme tegevuse raames kavandatavate koolitusprogrammide üks sihtrühm on kohaliku ja regionaalse tasandi ning teenuseid osutavad kodanikuühendused, kelle teadmisi ja oskusi selles valdkonnas suurendatakse Samuti parandatakse KOV-ide võimekust teenuseid delegeerida ning kodanikuühendustega koostööd teha.

OECD riigivalitsemise raportis „Ühtsema valitsemise poole“⁴ rõhutatakse KOV-ide vabatahtlike ühinemiste ning ühiste teenuste osutamise vajadust. Mainitakse ka omavalitsusliitude probleeme eeskätt inimressursi ja finantsvahenditega, mis võib neid takistada tegutsemast KOV-ide igakülgsete ja tõhusate partneritena. Raportis mainitakse, et omavalitsusliitude teadmisi võiks kasutada senisest paremini kesk- ja kohaliku tasandi suhete koordineerimiseks. Käskkirjas kavandatud tegevused panustavad haldusvõimekuse arendamise ja OECD riigivalitsemise raporti soovitude rakendamise tegevuskavas nimetatud kitsaskohtade lahendamisse, toetades KOV-ide vabatahtlikke ühinemisi ja KOV-ide koostööd. Samuti suurendatakse kohaliku ja regionaalse tasandi toimijate, sh omavalitsusliitude võimekust näha eri valdkondi koosmõjus, kujundada teadmispõhiselt piirkonna arengut ning koostada strateegiaid.

Vabariigi Valitsuse 04. Detsembri 2014. aasta korraldusega nr 528 „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavas 2014–2020“ kinnitamine“⁵ on regionaalsel tasandil toetatava tegevusena nimetatud arenduskoolitused ning nõustamine maavalitsuste, maakondlike arenduskeskuste, omavalitsusliitude ja KOV-ide arendustöötajatele, samuti piirkonna elanikke esindavatele ja teenuseid pakkuvatele vabauhendustele.

„Kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse“ meetme tegevuse raames antakse lisaks kõnesolevale käskkirjale toetust ka meetme määruse alusel avatud taotlusvoorude raames uuringuteks, analüüsideks ja arendusprojektideks. Uuringud, analüüsid ja arendusprojektid toetavad käskkirja raames kavandatud koolitus- ja nõustamistegevuste elluviimist, kuna on samuti suunatud piirkondade arengu kavandamisele, avalike teenuste osutamise korraldamisele ja KOV-ide vabatahtlikule ühinemisele.

Lisaks käskkirjas kirjeldatud tegevustele toetavad eesmärgi saavutamist ka teised „Haldusvõimekuse“ prioriteetse suuna meetme tegevused: meetme tegevuse „Inimressursi koolitus ja arendamine“ raames toetatakse keskeid arendus- ja koolitustegevusi riigivalitsemise baaskompetentside arendamise, Eesti eesistumise ja keskastmejuhtide juhtimisvõimekuse tõstmise valdkonnas. Keskvalitsuse tasandil toetatakse veel tippjuhtide arendamist ning institutsionaalse ja organisatsioonide võimekuse tõstmist. Eesmärgi saavutamisele aitavad samuti kaasa poliitikakujundamise kvaliteedi arendamise meetme tegevused, mis on suunatud valitsussektori poliitikakujundamise võimekuse tõstmisele.

Kohaliku ja regionaalse tasandi arendusvõimekuse parandamine aitab oluliselt kaasa ka teiste piirkondliku arengu suunitlusega meetmete tulemuslikumale rakendamisele. Eelkõige toetavad käskkirja tegevused „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise“ meetme tegevuste elluviimist, kuna parema arendusvõimekuse tulemusena suureneb ühtlasi võimekus

⁴ Kättesaadav Internetis: <https://riigikantslei.ee/et/oecd-riigivalitsemise-raport>

⁵ Kättesaadav Internetis: <http://www.struktuurifondid.ee/public/Rakenduskava.pdf>

piirkondade konkurentsivõime tugevdamisele suunatud projekte kohalikul ja regionaalsel tasandil planeerida ja rakendada.

3. Eelnõu sisu

1. peatükk. Üldsätted

Esimeses peatükis on esitatud Vabariigi Valitsuse 4. detsembri 2014. aasta korraldusega nr 528 „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ kinnitamine“ kinnitatud prioriteetse suuna ja tegevuse nimetus, mille kohta toetuse andmise tingimused koostatakse.

2. peatükk. Rakendusasutus, rakendusüksus, elluviija ja elluviimise korraldus

Meetme tegevuse rakendusasutus ja rakendusüksus on kindlaks määratud Vabariigi Valitsuse 15. detsembri 2015. aasta korraldusega nr 557 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekiri“ (edaspidi *meetmete nimekiri*). Meetme tegevuse elluviija on Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi *elluviija*).

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus on 2000. aastal Eesti Vabariigi asutatud sihtasutus, kelle ülesanne on viia Eestis ellu ettevõtlus- ja regionaalpoliitikat. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusel on laialdased kogemused nii KOV-ide, maakondlike omavalitsusliitude, maavalitsuste kui ka kodanikuühenduste arendamise valdkonnas. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus on olnud alates 2007. aastast prioriteetse suuna „Suurem haldusvõimekus“ programmi „Mittetulundusühenduste maakondlike tugistruktuuride toetamine“ elluviija. Programmi elluviimisel on Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus tegelema kodanikuühenduste koolitusvajaduse väljaselgitamisega, neile koolituste korraldamisega ja kodanikuühendustele suunatud veebilehe <http://www.arenduskeskused.ee> keskse koordineerimisega. Samuti on ta maakondlike arenduskeskuste koordinaatorina koordineerinud KOV-ide nõustamist ja nende proaktiivseid tegevusi. Aastatel 2008–2011 oli Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus Norra-EMP finantsmehhanismidest rahastatava „Regionaalarengu toetuskeemi“ elluviija, see oli suunatud KOV-ide ja nende liitude ning maavalitsuste haldusvõimekuse tõstmisele ja koostöö toetamisele ning ühiste avalike teenuste arendamisele.

3. peatükk. Meetme eesmärk ja oodatav tulemus

Meetme tegevus panustab meetme „Riigi võimekuse tõstmine inimressursside arendamise ja institutsionaalse suutlikkuse parendamise kaudu“ eesmärgi „Suurenenud on inimeste ameti- ja erialane pädevus, juhtimis- ja koostöövõimekus ning institutsionaalne suutlikkus“ täitmisesse.

Meetme tegevuse elluviimise tulemusena paraneb kohaliku ja regionaalse tasandi arendusvõimekus, mis tähendab võimekust:

- arenguprotsesse analüüsida, piirkonna arengut läbimõeldult planeerida ja pädevaid arendusdokumente koostada, samuti strateegilisi ülesandeid kavandada ja ellu viia, piirkonna jaoks olulisi valikuid tuvastada ja kokku leppida ning muudatusi eest vedada;

- kohaliku tasandi teenuseid säästlikult, kvaliteetselt, jätkusuutlikult, kõigile kättesaadavalt ning kohalike omavalitsuste koostöös ja kodanikuühenduste kaasabil korraldada;
- kavandada ja läbi viia kohalike omavalitsuste ühinemisi.

4. peatükk. Sihtrühm

Sihtrühm on rühm, kellele meetme tegevused on adresseeritud ja kelle käitumist soovitakse mõjutada, käesoleva käskkirja puhul koolitustel ja nõustamistel osalejad.

Esimese sihtrühma moodustavad KOV ametnikud ja töötajad, valla- või linnavalitsuse ametnikud ja töötajad ning valla- või linnavalitsuse volikogude liikmed, sealhulgas linnapead ja vallavanemad.

Teise sihtrühma moodustavad maavalitsuste ametnikud ja töötajad, kelle all mõeldakse eelkõige maavalitsustes arengu ja planeerimisega tegelevaid ametnikke ja töötajaid ehk põhiliselt arendus- ja planeeringuosakondade juhatajaid ja arendusspetsialiste.

Kolmanda sihtrühma moodustavad maakondlike arenduskeskuste töötajad, kes tegelevad piirkonna arendamise temaatikaga ehk põhiliselt KOV suunal tegutsevad konsultandid ja maakondlike arenduskeskuste juhid.

Neljanda sihtrühma moodustavad maakondlike ja üleriigiliste omavalitsusliitude juhid ja töötajad.

Viienda sihtrühma moodustavad piirkonna elanikke esindavate kodanikuühenduste, eelkõige asumi-, külaseltside ja muude piirkonna ühenduste ning teenuseid pakkuvate ühenduste töötajad ja liikmed, sealhulgas juhatuse liikmed. Mõeldakse mittetulundusühendusi, kelle põhikirjaline eesmärk on suunatud kohaliku elu edendamisele ja/või avalike teenuste pakkumisele.

5. peatükk. Toetatavad tegevused

Meetme tegevuse raames toetatakse komplekssete arenguprogrammide läbiviimist piirkonna arengu teadmistepõhise kavandamise, avalike teenuste korraldamise ja KOV-ide vabatahtlike ühinemiste valdkonnas. Vabatahtlike ühinemiste toetamiseks on KOV-idel võimalik kasutada konsultandi abi, kes aitab KOV-e ühinemiste ettevalmistamisel ja piirkonnaspetsiifiliste lahenduste väljatöötamisel.

Arenguprogrammide raames on kavas läbi viia eelkõige pikemaid koolitus- ja nõustamisprogramme, kuid ka ühe- või kahepäevaseid koolitusi. Pikemate koolitusprogrammide osana on lisaks tavapärasele klassiruumis toimuvatele koolitustele võimalik läbi viia õppevisiite ja stažeerimist teistes Euroopa Liidu riikides, samuti arengunõustamist, juhendamist ja mentorlust. Selleks, et sihtrühmi igakülgset arendada ning

initsieerida nende koostööd ja ühistegevusi, toetatakse koolitusprogrammi ühe osana ka seminaride ja ühisarutelude läbiviimist.

Mitut sihtrühma puudutavatel teemadel on võimalik koolitused läbi viia laiemale ringile ühiselt, soodustades nii sihtrühmade vahelist koostööd. Näiteks puudutab avalike teenuste korraldamise koolitus ühtviisi nii KOV-e kui teenuse delegeerijaid ja kodanikuühendusi kui teenuse osutajaid. Arendustöötajatele mõeldud koolitusprogrammis saavad osaleda nii maavalitsuse arendustöötajad, maakondliku arenduskeskuse töötajad kui ka KOV-ide ja omavalitsusliitude arendustöötajad. Koolitusprogrammi raames on võimalik viia läbi ühisarutelusid ja muid tegevusi, mis aitavad kaasa arenduskoostööle piirkonnas.

Spetsiifilisemad koolitusprogrammid on võimalik korraldada kitsamale sihtrühmale. Näiteks on võimalik korraldada spetsiifilisem koolitusprogramm ainult KOV-ide juhtidele, kus pikemaajalise koolitusprogrammi käigus käsitletakse erinevaid teemasid alates KOV-i põhipädevuste korraldamisest kuni muutuste eestvedamiseni. Programmi raames on võimalik viia läbi õppevisiite nii Eestis kui ka teistes Euroopa Liidu riikides, samuti mentorlust, kus KOV-idel on võimalik õppida teiste KOV-ide kogemustest. Koolitusprogrammis on võimalik koolitatavate rühmasid ja koolituse teemasid valida KOV-i suuruse järgi või muul alusel.

Koolituste detailne sisu täpsustatakse hanke lähteülesande koostamise käigus. Hangete praktilise korraldamisega (hangete ettevalmistamine, läbiviimine, lepingute ettevalmistamine ja nende täitmise jälgimine, teenuste osutajatega arveldamine ja aruandlus) tegeleb elluviija. Rakendusasutus annab sisulise panuse hangete lähteülesande koostamisse, osaleb koolituste tegemiseks võetavate pakkumuste hindamises, hindab tehtud töö vastavust lähteülesandele ja tagab omafinantseeringu.

Hangete lähteülesande koostamisel võetakse arvesse asjassepuutuvate uuringute tulemusi ja eksperdihinnanguid ning teiste teemaga seotud poolte arvamusi ja ettepanekuid. Suurendamaks valdkonnaministeeriumite rolli oma valdkonna poliitikakujundamiseks piisava kompetentsi tekitamiseks, konsulteeritakse koolitusteemade sisendi saamiseks valdkonnaministeeriumitega. Hanketingimuste koostamisse kaasatakse seotud pooled koosolekute kaudu või antakse võimalus avaldada arvamust kirja teel. KOV-ide koolitusteemade valimisel lähtutakse Rahandusministeeriumi ja Siseministeeriumi tellitud KOV-ide koolitusvajaduste uuringust, mis hõlmab sotsiaal-, haridus-, arengu- ja planeerimisvaldkonna koolitusvajadusi lähtuvalt eelnevalt kirjeldatud kompetentsimudelid ning sellele vastavusest.

6. peatükk. Toetatavate tegevuste näitajad ja nende sihtväärtused

Toetuse andmise tingimuste 3. peatükis sätestatud meetme eesmärgi „Suurenenud on inimeste ameti- ja erialane pädevus, juhtimis- ja koostöövõimekus ning institutsionaalne suutlikkus“ täitmist mõõdetakse viie näitaja kaudu.

Toetuse andmise tingimuste punktis 4.1.2 toodud sihtrühm (maavalitsuse ametnikud ja töötajad) panustab koolitus- ja nõustamistegevustel osalemisel järgmiste näitajate saavutamisse:

- 1) väljundinäitaja „Keskvalitsuse ja MTÜ-de osalejate arv ESF toetatud koolitustel, eesmärgiga suurendada nende asjatundlikkust“;
- 2) tulemusnäitaja „Keskvalitsusest ja mittetulundussektorist koolituse läbinute osakaal, kelle asjatundlikkus on suurenenud“.

Kõik ülejäänud sihtrühmad panustavad järgmiste näitajate saavutamisse:

- 1) väljundinäitaja „Kohalike omavalitsuste ja MTÜ-de osalejate arv ESF toetatud koolitustel, eesmärgiga suurendada nende asjatundlikkust“;
- 2) tulemusnäitaja „Kohalikest omavalitsustest ja mittetulundussektorist koolituse läbinute osakaal, kelle asjatundlikkus on suurenenud“.

Mõlemad väljundinäitajad sisaldavad MTÜ-sid. Käesoleva meetme tegevuse raames kajastatakse MTÜ-d kohalike omavalitsustega seotud näitaja all. Rahandusministeerium, kes on sama meetme raames vastutav keskvalitsuse tegevuste elluviimise eest, kajastab MTÜ-sid keskvalitsusega seotud näitaja all.

Väljundinäitaja mõõtühik on „osaluskordade arv“. Loetakse osaluskordi, mitte ühe indiviidi osalemist koolitus- ja nõustamistegevusel, st kui sama isik osaleb kahel erineval koolitus- ja nõustamistegevusel, panustab see väljundinäitajasse kahe ühikuga. Osaluskordi loetakse ühe- või paaripäevaste koolitus- ja nõustamistegevuse kohta tervikuna. Pikemaajaliste arendusprogrammide puhul loetakse üks osaluskord ühe eraldiseisva mooduli kohta.

Väljundinäitajate lugemisel arvestatakse nii koolitus- ja nõustamistegevuse täies mahus läbinuid kui ka katkestajaid. Tulemusnäitajate lugemisel arvestatakse ainult koolitus- ja nõustamistegevuse läbinuid, nende all mõeldakse koolitus- ja nõustamistegevusele registreerunud, kes on läbinud 75% koolitus- ja nõustamistegevuse mahust. Läbinute osakaal arvutatakse järgmiselt: koolitus- ja nõustamistegevuse läbinud ametnike arv x 100 / registreeritud osalejate arv. Alg- ja sihtväärtuste määramisel on võetud aluseks perioodi 2007–2013 „Keskse koolituse“ programmi koolitustel osalejate ja läbinute osakaal.

Lisaks rakenduskava kohustuslikele tulemusnäitajatele mõõdetakse ühinenud omavalitsuste osakaalu ühinemiseks toetust saanud omavalitsustest.

7. peatükk. Meetme tegevuse elluviimise abikõlblikkuse periood

Meetme tegevuse abikõlblikkuse periood on 1. aprillist 2015. aastal kuni 31. augustini 2023. aastal.

8. peatükk. Eelarve

Esitatud on meetme tegevuse eelarve kooskõlas Vabariigi Valitsuse kinnitatud meetmete nimekirjaga.

Meetme tegevuse eelarve aastate kaupa lepatakse kokku rakendusasutuse ja elluviija vahel igal aastal sõlmitavas halduslepingu lisas. Tegevuste ettevalmistamisel ja elluviimisel lähtutakse nii halduskoormuse ühtlasest jaotumisest toetusperioodi vältel kui ka teistest struktuuritoetustest sõltumatult toimuvatest ning koolitusteemasid või valdkondi puudutavatest arengutest (näiteks valdkonna uuringute valmimine ja riiklike poliitikate rakendamine).

Selleks, et tagada koolitusele registreerunute osalemine koolitusel, on lubatud osalejatelt küsida osalustasu toitulustuskulude katteks. Elluviija korraldab laekunud osalustasude arvestuse ning nende mahaarvamise abikõlblikest kuludest.

Väljumisstrateegia: KOV-ide, maavalitsuste ning muude kohaliku ja regionaalse tasandi organisatsioonide institutsionaalse võimekuse ning personali pädevuse tagamiseks on töötajate koolitused ja arendustegevused loomulik osa avaliku sektori toimimisest. Üldjuhul rahastatakse selliseid koolitusi kohalikest eelarvetest. Arendustegevuste rahastamist kohalikest eelarvetest jätkatakse ka pärast eurorahastamise perioodi lõppu, kuid keskse personali arendamise rolli täitja puudumise tõttu ei ole välistatud, et riik pakub keskset tuge ka edaspidi. See, millises ulatuses ning millisel kujul toetatakse seda riigieelarvest, sõltub riiklikust poliitikakujundusest. Eelnõu koostajate arvates on vaja kodanikuühendusi jätkuvalt toetada riigieelarve vahenditest. Toetus kodanikuühendustele peaks jätkuma samas suurusjärgus. Täpsema toetuse summa saab kujundada pärast 2020. aastat.

9. peatükk. Meetme tegevuse eeldatav mõju läbivatele teemadele

Viiest kokku lepitud läbivast teemast panustab meetme tegevus nelja läbivasse teemasse: regionaalareng, infoühiskond, riigivalitsemine ja võrdsed võimalused. Keskkonnahoiu ja kliima läbivasse teemasse meetme tegevus ei panusta.

10. peatükk. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

Peatükis loetletakse tegevuste raames lubatud kulud. Kõik meetme tegevuse raames tehtavad kulud peavad olema seotud meetme tegevuse eesmärgi ja tulemustega.

Abikõlblikud on elluviija ning lektorite, konsultantide ja ekspertide personalikulud vastavalt Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. aasta määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetustest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse väljamaksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-le 3 –

abikõlblikud on palk, puhkusetasu, maksud, lähetusega või töö- ja ametiülesande täitmise seotud kulud ning koolituskulu ja muud ühendmääruse §-s 3 loetletud kulud. Tugipersonali kulusid (nt raamatupidamine, riigihangete spetsialisti tugi, juristi tugi) ning ametnike senise ametijuhendi- või töölepingujärgsete ülesannete täitmise seonduvaid kulusid ei hüvitata.

Abikõlblikud on koolitus- ja nõustamistegevuste läbiviimisega seotud kulud, sh:

- a) lektorite, konsultantide ja ekspertide personalikulud;
- b) õppematerjalide, juhendite, meetodikate ja mudelite väljatöötamisega (sh katsetamisega) seotud kulud;
- c) ruumide ja tehnika rent;
- d) transport ja majutus – toetatavate tegevustega otseselt seotud elluviija, lektori, konsultandi, eksperdi ja tegevuses osaleja transpordi ja majutuskulud;
- e) toitlustus – toetatavate tegevustega otseselt seotud elluviija, lektori, konsultandi, eksperdi ja tegevuses osaleja toitlustuse kulud koolitus- ja nõustamistegevuste raames;
- f) tõlke kulud – tegevuste tulemuste saavutamiseks vajalikud suulise ja kirjaliku tõlke kulud;
- g) trükised – tegevuse tulemuste saavutamiseks vajalike trükiste tellimise, kujundamise ja küljendusega seotud kulud;
- h) teavitamisega seotud kulud, sh veebidisain.

Samuti on abikõlblikud elluviija kaudsed kulud 15% ühtse määra alusel, käibemaks ning erisoodustusena käsitatav kulu.

Lisaks ühendmääruse §-s 4 loetletud kuludele on mitteabikõlblikud järgmised kulud:

- a) töötaja töötasu, kui tasustatav töö on seotud senise ametijuhendi- või töölepingujärgsete ülesannete täitmise, kui meetmega seotud töö lisanduvus ei ole eristatav – samamoodi eelmise programmiperioodiga ei hüvitata töötajate töötasu, kui see on seotud senise ametijuhendi- või töölepingujärgsete ülesannete täitmise;
- b) seadmete soetamise ning põhivara kulumiga seotud kulud;
- c) teised kulud, mis ei ole kooskõlas meetme eesmärkidega.

Meetme tegevuse raames ei toetata tegevusi, mille suhtes on toetus käsitatav riigiabina Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

11. peatükk. Toetuse maksmise tingimused ja kord

Peatükis viidatakse väljamaksete aluseks olevatele asjakohastele STS-i ja ühendmääruse sätetele.

Toetuse maksmine tegelike kulude alusel tähendab, et teenus või töö on tehtud ja kulu on täies ulatuses makstud. Ettemakseid (sealhulgas sõlmitud lepingutes ette nähtud ettemakseid) toetusest ei hüvitata.

Peatükis sätestatakse maksetaotluse esitamise viis, selle menetlemise tähtaeg ja viimase maksetaotluse esitamise ja viimase makse tegemise tingimused.

12. peatükk. Elluviija õigused ja kohustused

Peatükis viidatakse asjakohastele STS-i sätetele ning nimetatakse eraldi täpsustamist või rõhutamist vajavad sätted, mis puudutavad teavitamist, osalejate kohta nõutud andmete kogumist, dokumentide säilitamist ja hankimist.

13. peatükk. Tegevuste elluviimise seire

Peatükis sätestatakse seire ja hindamise kord (vahearuanete ja lõpparuande esitamise ning seireteabe edastamise kord). Korda täpsustavad rakendusasutuse ja rakendusüksuse protseduurireglid.

14. peatükk. Toetuse andmise tingimuste muutmise

Peatükis sätestatakse toetuse andmise tingimuste muutmise kord. Korda täpsustavad rakendusasutuse ja rakendusüksuse protseduurireglid.

15. peatükk. Finantskorrektsioonid

Peatükis viidatakse asjakohastele STS-i sätetele.